
Broj: 03/10-50-18-43-5/20
Sarajevo, 20.02.2020.

Istraživanje broj: 309
Vrsta istraživanja: KOMP, INF

**ODREDBE O RAČUNANJU GLASOVA „SUZDRŽAN“
U PARLAMENTARNIM POSLOVNICIMA
POJEDINIH EVROPSKIH ZEMALJA**

Istraživanje je namijenjeno poslanicima i delegatima, koji mogu postaviti dodatna pitanja, sugestije i komentare na email adresu: istrazivacki.sektor@parlament.ba.

Javnost Bosne i Hercegovine može komentirati radove, ali Istraživački sektor nema mogućnost da odgovara na komentare i diskutira o istraživanju.

Informacije navedene u sadržaju istraživanja važeće su u trenutku pripreme istraživanja i one se ne ažuriraju nakon objave istraživanja.

Istraživanje ne odražava zvaničan stav Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (PSBiH).

ODREDBE O RAČUNANJU GLASOVA „SUZDRŽAN“ U PARLAMENTARNIM POSLOVNICIMA POJEDINIH EVROPSKIH ZEMALJA

Rad sadrži, prema zahtjevu naručioca, kratki pregled odredbi kojima je u poslovnici parlamenta pojedinih evropskih zemalja i Evropskog parlamenta uređeno računanje glasova “suzdržan” prilikom glasanja na plenarnim sjednicama domova parlamenta.

Poslovnici domova Parlamenta **Austrije** nije predviđena mogućnost glasa “suzdržan” prilikom glasanja na sjednicama domova: zastupnici prisutni na sjednici ne mogu glasati “suzdržan”, što se u Donjem domu odnosi i na one zastupnike koji su istovremeno članovi Vlade ili državni sekretari. Zastupnik može glasati “za” ili “protiv”, a ako je broj glasova “za” i glasova “protiv” jednak, smatra se da pitanje o kojem se glasa nije usvojeno. Predsjednik koji predsjedava sjednicom doma u pravilu ne učestvuje u glasanju, ali može, prije nego što proglasi rezultat glasanja, učestvovati u njemu tako što će usmeno reći da je “za” ili “protiv”. U Donjem domu predsjednik koji predsjedava sjednicom uvijek učestvuje u poimeničnom glasanju, tajnom glasanju i glasanju o izboru (*i imenovanju*), dok u Gornjem domu predsjednik koji predsjedava sjednicom može učestvovati ili ne učestvovati u tajnom glasanju i glasanju o izboru (*i imenovanju*).¹

U Zastupničkom domu i Senatu Parlamenta **Belgije** glasovi “suzdržan” uračunavaju se u broj prisutnih zastupnika, ali se ne broje prilikom utvrđivanja rezultata glasanja. Ako su zastupnici bili prisutni prilikom glasanja, a nisu glasali, smatra se da su se suzdržali od glasanja.²

Skupština **Crne Gore** odlučuje većinom glasova prisutnih poslanika na sjednici kojoj prisustvuje više od polovine svih poslanika, ako Ustavom nije drukčije određeno.³ Glasanje upotrebom elektronskog sistema za glasanje vrši se pritiskom na određeni taster („za”, „protiv”, „suzdržan”), a ako se glasa dizanjem ruku, poslanici se prvo izjašnjavaju ko je za, zatim - ko je protiv i na kraju - ko se uzdržao od glasanja.⁴

U Skupštini **Francuske**, ako prije početka glasanja neki od predsjedavajućih klubova zastupnika (čija je većina članova prisutna u plenarnoj sali) nije zatražio od predsjednika ovog doma da provjeri postojanje kvoruma utvrđivanjem prisustva apsolutne većine zastupnika u Domu, izračunate na osnovu broja popunjenih mjesta, glasanje je valjano bez obzira na broj prisutnih zastupnika. Najčešće se glasa podizanjem ruku, a odlučuje se većinom glasova, pri čemu se glasovi “suzdržan” ne broje.⁵

---

¹ Član 68. i član 64. Poslovnika Državnog vijeća Parlamenta Austrije https://www.parlament.gv.at/ENGL/PERK/RGES/GOGNR/gog09_P53-68.shtml#P64 i član 53. Poslovnika Saveznog vijeća Parlamenta Austrije https://www.parlament.gv.at/ENGL/PERK/RGES/GOBR/gog05_P35-65.shtml#P53 (datum pristupa 04.02.2020.)

² Član 60. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Belgije https://www.dekamer.be/kvvcr/pdf_sections/publications/reglement/reglement_UK.pdf; član 43. i član 46. Poslovnika Senata https://www.senate.be/doc/Reglement_2019_F.pdf (datum pristupa 04.02.2020.)

³ Član 91. stav 1. Ustava Crne Gore <http://www.skupstina.me/images/dokumenti/ustav-crne-gore.pdf> (datum pristupa 18.02.2020.)

⁴ Član 115. stav 1. i 2. Poslovnika Skupštine Crne Gore http://www.skupstina.me/images/dokumenti/Poslovnik_-_pre%C4%8Di%C5%A1%C4%87eni_tekst.pdf (datum pristupa 18.02.2020.)

⁵ Izvori: Odgovor Skupštine Francuske na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015.; član 61., član 63., član 64. i član 68. Poslovnika Skupštine Francuske <http://www2.assemblee-nationale.fr/langues/welcome-to-the-english-website-of-the-french-national-assembly#chap13> (datum pristupa 19.02.2020.); član 13. Instrukcije Rukovodećeg odbora

U gornjem domu parlamenta, francuskom Senatu, gdje se također glasa podizanjem ruku, ili stajanjem, za odlučivanje Doma potrebno je prisustvo apsolutne većine senatora u zgradi Senata. Predsjednik Senata, uz pomoć dva sekretara, može utvrditi kvorum. Trideset senatora mogu zatražiti od predsjednika Senata, pismeno, da utvrdi broj prisutnih. Ako je prije početka glasanja predsjednik saopćio da je broj prisutnih dovoljan za odlučivanje, ili ako od predsjednika nije zatraženo da utvrdi broj prisutnih, glasanje je valjano bez obzira na broj glasača. Odluke se donose apsolutnom većinom glasova, dok se glasovi “suzdržan” ne broje prilikom utvrđivanja rezultata glasanja.⁶

Hrvatski sabor zakone, odluke, rezolucije, zaključke i druge akte donosi većinom glasova, ako je na sjednici Sabora prisutna većina zastupnika (osim ako je Ustavom propisano drugačije), a određene odluke i zakone donosi većinom glasova svih zastupnika. Kad predsjedavajući objavljuje rezultat glasanja, glasovi zastupnika koji su bili prisutni, a nisu glasali ni za ni protiv prijedloga i nisu se izjasnili da se suzdržavaju od glasanja, smatraju se suzdržanim glasovima.⁷

U Zastupničkom domu **Nizozemske** prilikom glasanja ne glasa se “suzdržan”. Glasa se “za” ili “protiv”, na način da predsjedavajući kluba zastupnika, u ime kluba zastupnika, podizanjem ruke glasa “za” ili “protiv”.⁸ Ponekad se glasa poimenično, na način da svaki zastupnik pojedinačno glasa podizanjem ruke. Ukoliko prilikom ovog glasanja neki zastupnik nije prisutan ili zaboravi da podigne ruku, smatra se da nije prisutan, te se ne broji u glasove, nego se većinom glasova prisutnih odlučuje da li je prijedlog prihvaćen ili odbijen.⁹

Prema Poslovniku, ako nijedan zastupnik ne traži da se obavi glasanje, glasanje se ne obavlja, nego predsjednik Doma predlaže da se odluka donese bez glasanja, pri čemu, ako neki od zastupnika prisutnih u plenarnoj sali žele da se smatra da su glasali “protiv”, mogu zatražiti da se to pribilježi, a u tom slučaju smatra se da je odluka donesena glasovima ostalih zastupnika.¹⁰

U drugom domu Parlamenta Nizozemske, Senatu, nije dozvoljeno glasanje “suzdržan”, nego svaki član Senata glasa izgovarajući “za” ili “protiv”.¹¹

U Parlamentu **Norveške** poslanici su dužni glasati “za” ili “protiv”. Ako prisustvuju glasanju, nemaju mogućnost biti suzdržani.¹²

U **njemačkom** Bundestagu brojanje glasova je izuzetak, jer obično zastupnici glasaju kao klubovi zastupnika, a predsjedavajući sjednice, prilikom proglašavanja rezultata glasanja, navodi glasanje

---

Skupštine (kojeg čine 22 zastupnika Skupštine: predsjednik, 6 potpredsjednika, 3 kvestora zadužena za kontrolu finansija i 12 sekretara) <http://www2.assemblee-nationale.fr/decouvrir-l-assemblee/textes-de-reference/instruction-generale-du-bureau> (datum pristupa 19.02.2020.)

⁶ Izvori: Odgovor Senata Francuske na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015.; član 51. i član 52. stav 1. Poslovnika Senata Francuske <http://www.senat.fr/reglement/reglement.html> (datum pristupa 19.02.2020.); Poglavlje XIII Instrukcije Rukovodećeg odbora Senata (kojeg čini 26 članova Senata: predsjednik Senata, 8 potpredsjednika, 3 kvestora zadužena za kontrolu finansija i 14 sekretara) <https://www.senat.fr/reglement/reglement73.html#toc325> (datum pristupa 19.02.2020.)

⁷ Član 252. i član 259. stav 1. Poslovnika Hrvatskog sabora <https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/inline-files/Poslovnik%20Hrvatskoga%20sabora%20-%20procisceni%20tekst%202018.pdf> (datum pristupa 05.02.2020.)

⁸ I ako u tom trenutku nisu svi članovi kluba zastupnika prisutni, smatra se da su svi glasali.

⁹ Izvor: Odgovor Zastupničkog doma Nizozemske na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015. *Kvorum za održavanje sjednice Doma je prisustvo više od polovine zastupnika, prema članu 49. Poslovnika.*

¹⁰ Član 69. stav 3. i 4. Poslovnika Zastupničkog doma Nizozemske

¹¹ Izvor: Odgovor Senata Nizozemske na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015.

¹² Izvor: Odgovor Parlamenta Norveške na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015.

svakog kluba zastupnika. Ako se predsjedavajući i dva sekretara, koji zajedno predsjedavaju sjednicom, ne slažu o rezultatu glasanja, glasovi zastupnika se broje, na način da zastupnici u plenarnu salu ulaze na vrata označena sa “za”, vrata označena s “protiv” ili vrata označena sa “suzdržan”. Glasovi se također broje, uz primjenu kartica s imenom zastupnika, ako to zatraži jedan klub zastupnika ili najmanje 5% prisutnih zastupnika. U oba slučaja glasovi “suzdržan” se ne broje prilikom utvrđivanja rezultata glasanja.¹³

Bundestag donosi odluke prostom većinom, tj. ako je veći broj glasova “za” nego glasova “protiv”, pri čemu se glasovi “suzdržan” ne broje.¹⁴

Drugi dom parlamenta, Bundesrat, odlučuje apsolutnom većinom od 35 glasova od ukupnih 69 glasova, bez obzira na broj prisutnih, te se broje samo glasovi “za”, dok se glasovi “protiv” i “suzdržan” ne broje.¹⁵

Parlament **Sjeverne Makedonije** može odlučivati ako je na sjednici prisutna većina ukupnog broja zastupnika. Odlučuje većinom glasova prisutnih zastupnika, a najmanje jednom trećinom ukupnog broja zastupnika, ako Ustavom nije predviđena posebna većina. Predsjednik Parlamenta saopćava broj zastupnika koji su glasali “za”, “protiv” ili “suzdržan” i broj prisutnih zastupnika.¹⁶

Državni zbor **Slovenije** može odlučivati ako je na sjednici prisutna većina zastupnika. Ovaj dom usvaja zakone, donosi druge odluke i ratificira međunarodne ugovore većinom glasova prisutnih zastupnika, ako Ustavom ili zakonom nije propisana drugačija većina, a isti je način odlučivanja i u drugom Domu Parlamenta.¹⁷ Poslovníkom Državnog zbora nije predviđeno glasanje “suzdržan”.¹⁸ U zapisniku sjednice doma navodi se kvorum, broj glasova “za” i broj glasova “protiv”, dok se glasovi “suzdržan” ne navode u zapisniku sjednice i evidenciji dokumenta, kao što se vidi na slici niže.

---

¹³ Izvori: Odgovor njemačkog Bundestaga na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015.; član 48., član 51. i član 52. Poslovníka Bundestaga

¹⁴ Isto

¹⁵ Izvori: Odgovor njemačkog Bundesrata na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015.; član 52. stav 3. Ustava; član 30. stav 1. Poslovníka Bundesrata

¹⁶ Član 95. stav 1, 2. i 3. Poslovníka Parlamenta Sjeverne Makedonije <https://www.sobranie.mk/content/Delovnik%20na%20RM/DelovniknaSRMPrecistentekstAvgust13.pdf> (datum pristupa 18.02.2020.)

¹⁷ Član 86. i član 99. Ustava Slovenije <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=USTA1> (datum pristupa 18.02.2020.)

¹⁸ Poslovník Državnog zbora Slovenije https://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/ODrzavnemZboru/PoslovníkDrzavnegaZbora/Besedilo!/ut/p/z1/tZNda8IwFlb_Sm-8LDlptB-XVZi2Y3NMqzY3I02jZLNJbWvd_PULG8KcOAadibpIT3uc9H3AQRQtEFWvlijVSK7Y2cUrdl_toPAAn6OAR_6GGI8FPYe5w8Yxi5aH4sGaf4DqKEDLvkYQowI4hewyfOMX9q_83DmRPCJX6G0j5KheizTfi7mNNq6d-5UsN7Z_ka0LyVYocSpavCDHeCKKIlzlKnWDZ4w7ObPCxY3dBcDsLwLOZcMnS94XLiYdGJxkAMEA0mpJ4EAPxZ-6VGS7Y925r793Sfgzd29pfO_v40qqYXZSvmw0NEeVaNeK9QYt8b-WabwuhmroD2sqrPWuVKKx9pqtB8pK1o1-Vbpupll0vdatkm8H3Yp9CVkHlNhWLFfaKivBZc2FeWaiFrlcm78DZ4T_6qUskiRRH3Yat7vddFkMMv_HNQ8_Abb0eIc!/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/ (datum pristupa 18.02.2020.)

Slika 1: Primjer Evidencije dokumenta Državnog zbora Slovenije

The screenshot shows the website of the Slovenian Parliament (Državni Zbor). The header includes the coat of arms and the text 'REPUBLIKA SLOVENIJA DRŽAVNI ZBOR'. A navigation menu contains links for 'Delo Državnega zbora', 'O Državnem zboru', 'Politični sistem', 'Mediji', and 'Kontakt'. Below the menu, there are buttons for 'NAZAJ' and 'NATISNI'. The main content area is titled 'Evidenca dokumenta' and 'DRŽAVNI ZBOR'. It displays the following information:

- Glasovanje dne: 29.11.2019 ob 15:44:55
- 29. Izredna seja
- Faza postopka: tretja obravnava
- Dokument: Glasovanje o zakonu v celoti
- Kvorum: 72
- Za: 44
- Proti: 5
- Naslov: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela

At the bottom, there is a section titled 'Vsebina dokumenta' with a search bar.

U Narodnoj skupštini **Srbije** kvorum postoji ako je na sjednici prisutna većina od ukupnog broja narodnih poslanika.¹⁹ Skupština odlučuje većinom glasova prisutnih poslanika,²⁰ a poslanici glasaju za prijedlog, protiv prijedloga ili se uzdržavaju od glasanja.²¹

Parlament **Švedske** odlučuje glasanjem ili bez glasanja. Prilikom odlučivanja predsjedavajući pita da li Dom podržava određeni prijedlog. Ako se niko ne protivi, predsjedavajući smatra da je odgovor *da*, što potvrđuje čekićem, te je odluka usvojena aklamacijom. Glasanje se obavlja ako to traži neki od zastupnika. Predsjedavajući traži da ustanu zastupnici koji su “za”, a zatim da ustanu zastupnici koji su “protiv”, nakon čega ocjenjuje da li je više glasova “za” ili glasova “protiv”. Ako nijedan zastupnik ne traži brojanje glasova, primjenjuje se ocjena predsjedavajućeg, a ako je zatraženo brojanje glasova, zastupnici u klupama treba da pritisnu jedan od tri tastera u klupama: “za”, “protiv” ili “suzdržan”. Za donošenje odluke potreban je veći broj glasova “za” nego glasova “protiv”, pri čemu se glasovi “suzdržan” ne broje. Glasanje “suzdržan” znači da ste prisutni u sali i da vam je prihvatljiva odluka koja dobije veći broj glasova.²²

Prema članu 159. Ustava **Švicarske**, u oba doma Parlamenta za donošenje odluka potreban je kvorum – prisustvo većine članova doma sjednici doma, a odluke se donose većinom onih koji glasaju. “Suzdržan” se ne smatra glasanjem i ne broji se prilikom utvrđivanja rezultata glasanja.²³

¹⁹ Član 88. stav 5. Poslovnika Narodne skupštine Srbije [http://www.parlament.gov.rs/narodna-skupstina/-vazna-dokumenta/poslovnik-\(precisceni-tekst\)/ceo-poslovnik-\(precisceni-tekst\).1423.html](http://www.parlament.gov.rs/narodna-skupstina/-vazna-dokumenta/poslovnik-(precisceni-tekst)/ceo-poslovnik-(precisceni-tekst).1423.html) (datum pristupa 18.02.2020.)

²⁰ Izvor: Odgovor Narodne skupštine Srbije na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015.

²¹ Član 123. Poslovnika Narodne skupštine Srbije [http://www.parlament.gov.rs/narodna-skupstina/-vazna-dokumenta/poslovnik-\(precisceni-tekst\)/ceo-poslovnik-\(precisceni-tekst\).1423.html](http://www.parlament.gov.rs/narodna-skupstina/-vazna-dokumenta/poslovnik-(precisceni-tekst)/ceo-poslovnik-(precisceni-tekst).1423.html) (datum pristupa 20.02.2020.)

²² Izvori: Odgovor Parlamenta Švedske na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015.; The Instrument of Government <https://www.riksdagen.se/globalassets/07.-dokument--lagar/the-instrument-of-government-2015.pdf> (datum pristupa 20.02.2020.); Zakon o Parlamentu Švedske <https://www.riksdagen.se/globalassets/07.-dokument--lagar/the-riksdag-act-2015.pdf> (datum pristupa 20.02.2020.)

²³ Član 159. stav 1 i 2 Ustava Švicarske <https://www.admin.ch/opc/en/classified-compilation/19995395/index.html> (datum pristupa 05.02.2020.); odgovor Parlamenta Švicarske na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015.

U Donjem domu Parlamenta **Ujedinjenog Kraljevstva** nije predviđeno glasanje “suzdržan”, zastupnici glasaju “za” ili “protiv”.²⁴

U **Evropskom parlamentu** pri izračunu broja glasova za usvajanje ili odbijanje teksta u obzir se uzimaju samo glasovi za i protiv.²⁵

---

²⁴ Izvor: Odgovor Donjeg doma Parlamenta Ujedinjenog Kraljevstva na upit ECPRD br. 2887 od 15.7.2015.

²⁵ Član 187. stav 3. Poslovnika Evropskog parlamenta https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RULES-9-2019-07-02-RULE-187_HR.html (datum pristupa 05.02.2020.)